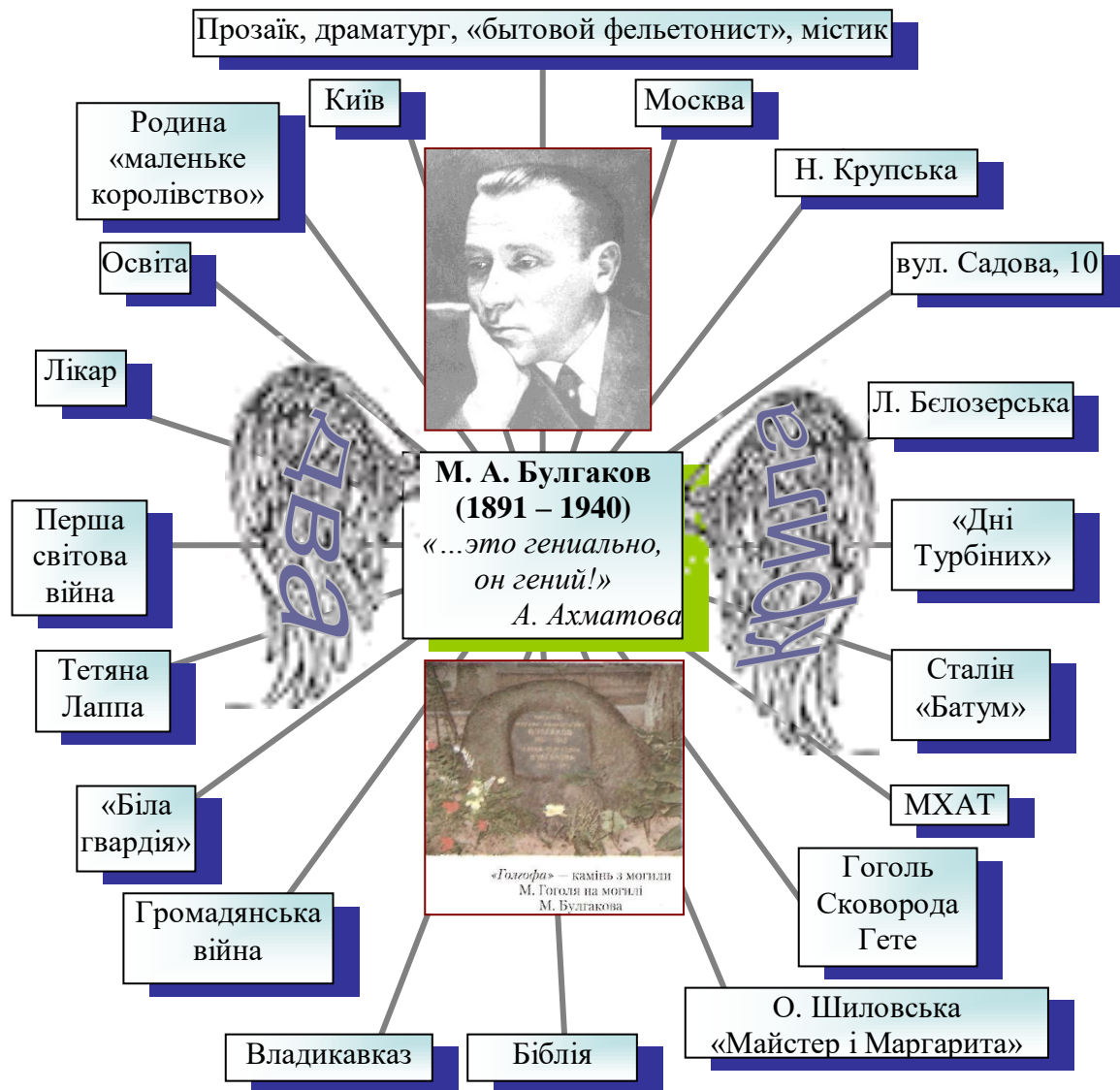

М. Булгаков. Життєвий і творчий шлях. Булгаков і Київ.

- Перша Олександрівська гімназія («Біла гвардія», «Дні Турбіних»).

- Медичний факультет Київського університету.

«Київ...в самій структурі мислення писателя. Его модель мира была киевоцентричной.»

М. Петровський

Київ «великий и страшный»:

- 1918р. – німецька окупація;
- 1919р. – Денікін;
- мобілізація;

- «Мама, светлая королева, где же ты?».

«Біла гвардія»

- Батько: професор духовної академії; поліглот; рання смерть.
- Чотири сестри і два брати.

Київ, Андріївський узвіз, 13 – музей квартира письменника.

«Немає в світі міста, кращого за Київ!..»

**«Майстер і Маргарита» як роман-міф, його джерела,
трансформація міфічних мотивів.**

Г. Сковорода. Трактат
«Потоп зміїний» –
концепція про існування
трьох світів: головний –
космічний, біблійний –
ланка, яка пов'язує
земний і космічний.
Людина має два тіла і
два серця – Булгаков
показує життя Майстра і
Маргарити після їхнього
отруєння

БІБЛІЯ:
євангельські
легенди про Ісуса,
Понтія Пілата,
Іуду; біблійні міфи
про Диявола

Батько:
професор
Київської
духовної
академії;
викладав
курс
демонології;
календар,
структура,
«біографії»
містичних
 гостей
роману.

В. Соловйов.
Філософія
про Вічну
Жіночність.
(Жіночі
образи)

Роман-міф – великий епічний твір,
у якому використані особливості
міфічного світобачення: вільне
повернення від історичного до
міфічного часу, поєднання
реального та ірреального.

Й. В. Гете. «Фауст»:
Бог – Ієшуа; Фауст –
Майстер; Маргарита
(чарівний напій – крем
Азazelло);
Мефістофель – Воланд;
маскарад – бал Сатани.
«...так хто же ти,
наконець? – Я – часть
той силы, что вечно
хочет зла и вечно
совершает благо».

М. Гоголь. Містика: відьма;
русалки; обряд перед балом;
упирі; кіт Бегемот; спалення
роману Майстром; мертві душі.

Особливості композиції Булгакова – «роман у романі»

«Роман у романі»

Риси модерністського роману:

- відтворення внутрішнього світу особистості як особливої реальності;
- створення «симптомів епохи»;
- ускладнення часово-просторової організації;
- контрапункт;
- підкреслена увага до загальних питань буття;
- міфопоетика.

Поліфонія
Вічні образи

«Єршалаїмський світ» - роман Майстра про Понтія Пілата та Іешуа. Історія. Євангельський сюжет. Божі заповіді.

«Московський світ» - роман Булгакова про Майстра і Маргариту. Реальність. Романтика. Трагічне. Комічне (гумор, іронія, гротеск, сарказм).

ВОЛАНД – «це перший диявол у світовій літературі, який карає за недотримання заповідей Христа» (В. Соколов)

Містика
Фантастика
Космос

Лейтмотив твору – «рукописи не горять»

«Місячна доріжка» - вічне.

Особистість і влада, різні аспекти потрактування проблеми їхніх взаємовідносин.

Трагізм долі митця.

Особистість – людська особа, що усвідомлює свої якості, свою унікальність, свої вади та переваги.	
ІЄШУА «безумний преступник»	МАЙСТЕР «Я – душевнобольной»
Дар «...ты великий врач?»	Талант «Я – мастер»
Шляхетність, багатство душі, мудрість	
«...добрые люди.»	«...я нашептала ему самое соблазнительное. А он отказался от этого.»
Віра в «царство істини»	
«...рухнет храм старой веры и создастся новый храм истины.»	«Он не заслужил света, он заслужил покой.»
Любов до людей, доброта, «спасіння душі»	
Левій Матвій, Понтій Пілат, Іван Бездомний «Я...твой верный и единственный ученик.» «Свободен! Свободен! Он ждет тебя!» «Вы о нём продолжение напишите!»	
МЕСІЯ	
Самопожертва заради спасіння людей	Нагадати людям про божі заповіді

Влада – певний суспільний устрій.	
Понтій Пілат, Каїфа, імператор Тіверій	Сталін, Латунський, Берліоз, НКВС
Закон і Сила	
«На свете не было, нет и не будет никогда более великой и прекрасной для людей власти, чем власть императора Тиверия!»	«...?! 30-і роки. Сталін. НКВС.
Шпигунство, доноси, зрада	
Іуда «...попросил меня высказать свой взгляд на государственную власть.»	Могарич «...прочитав статтю Латунского...написали на него жалобу. »
Віра у владу, влада над людиною	
Царство істини «никогда не настанет».	«Со мной будет нехорошо, и я не хочу, чтобы ты погибала... со мной.»
Переслідування інакомислячих, самозахист влади	
«И в третий раз сообщая, что освобождаем Вар-раввана.»	«Воинствующий старообрядец »
ВИРОК	
«...послал на смерть философа с его мирной проповедью. »	«...хуже моей болезни в этом здании нет.»

**Роман «Майстер і Маргарита» як вершина творчості М. Булгакова.
Проблематика і система образів твору.**

1928 – 1940

«Рукописи не горят». «...ваш роман вам принесёт ещё сюрпризы.» (М. Булгаков)

«Цей роман є найкращим твором Булгакова, а якщо говорити про історію Христа і Пилата, то це взагалі одна з найкращих сторінок російської літератури ХХ ст.» (К. Сімонов)

«Єршалаїмський» світ

Ієшуа	Віра, високі людські цінності: добро, справедливість, воля, любов. Істина.
Понтій Пилат	Закон, влада, сила та пригнічення ними особистості. Розум.
Левій Матвій	Послідовник Ієшуа, учень.
Каїфа	Ревнивий страж старої віри.
Іуда	Доноси, зрада.

«...всякая власть является насилием над людьми... Человек перейдёт в царство истины и справедливости...»

«Світ Істини»

Майстер	Митець і суспільство, призначення особистості та вибір її позиції, внутрішня свобода.
Маргарита	Кохання, жіноче щастя, доброта, справедливість, краса людської душі.
Бездомний	Переродження людської душі і поглядів.

«Слушай беззвучие...слушай и наслаждайся тем, чего тебе не давали в жизни, - тишиной.»

Містичний світ

Воланд	Сила і влада сатани над грішними людьми. Карає за недотримання заповідей Христа.
Свита: Азazelло Коров'єв кіт Бегемот Гелла	Виконавці волі Воланда.

«Никогда и ничего не просите! ...и в особенности у тех, кто сильнее вас. Сами предложат и сами всё дадут!»

Московський світ 30-х років ХХ ст.

Берліоз	Атеїст.
Латунський	Критик радянської влади.
Могарич	Доноси.
«митці» з МАСОЛІТу	Обмеженість.
Ліходєєв	Пияцтво.
Босой	Хабарництво.
НКВС	Диктатура влади.
барон Майгель	Шпигунство.

«...люди как люди. Любят деньги...обыкновенные люди...напоминают прежних...квартирный вопрос только испортил их...»

СКУЛЬПТУРА

Майстер

АНАЛІТИКИ <i>вчинки</i>	<ul style="list-style-type: none">■ Романтичне кохання■ Написання роману про Понтія Пілата■ Спроба видати роман■ Спалення рукопису
КРИТИКИ <i>цитати з тексту</i>	<ul style="list-style-type: none">■ «...загадочный гость...»■ «...Историк по образованию...»■ «Я знаю пять языков»■ «...хотел объехать весь земной шар»■ «Он мастер... Вылечите его, он стоит это»■ «...романтический мастер».
ПОРТРЕТИСТИ <i>опис зовнішності</i>	«...бритый, тёмноволосый, с острым носом, встревоженными глазами и со свешивающимся на лоб клоком волос человек примерно лет тридцати восьми»
ПСИХОЛОГИ <i>якості</i>	Здатність на сильні почуття, порядність, довірливість, стриманість, доброта, щирість.
ІСТОРИКИ <i>зв'язок з прототипом</i>	Михайло Булгаков: доля, риси характеру, історія роману.
СИМВОЛІСТИ <i>асоціації з</i>	Шапочка з літерою

СКУЛЬПТУРА

Ісуса

АНАЛІТИКИ <i>вчинки</i>	<ul style="list-style-type: none">■ Розгадує і зупиняє головний біль, від якого страждає Понтій Пілат;■ Проповідує царство істини;■ Дарує Майстру і Маргариті вічний спокій
КРИТИКИ <i>цитати з тексту</i>	<ul style="list-style-type: none">■ «безумный преступник».■ «правду говорить легко и приятно».■ «Бродячий философ...».■ «Человек перейдёт в царство истины и справедливости, где вообще не будет надобна никакая власть.»■ «Бог один, в него я верю.»
ПОРТРЕТИСТИ <i>опис зовнішності</i>	«...человек лет двадцати семи. ...был одет встаренький и разорванный голубой хитон. Голова его была прикрыта белой повязкой с ремешком вокруг лба, а руки связаны за спиной. Под левым глазом... большой синяк, в углу рта – ссадина с запекшейся кровью.»
ПСИХОЛОГИ <i>якості</i>	Любов до людей, милосердя, великодушність, щирість, доброта, розум, чесність, сила духу; дар ясновидця і цілителя.
ІСТОРИКИ <i>зв'язок з прототипом</i>	Прототип Ісуса Христа.
СИМВОЛІСТИ <i>асоціації з</i>	Розп'яття

СКУЛЬПТУРА

Маргарита

АНАЛІТИКИ <i>ВЧИНКИ</i>	<ul style="list-style-type: none"> ■ безкорисливе кохання ■ угода із Сатаною ■ спасіння Майстра і роману ■ Прощення душі грішниці Фріди
КРИТИКИ <i>ЦИТАТИ З ТЕКСТУ</i>	<ul style="list-style-type: none"> ■ "...человек исключительной доброты..., великодушный человек." ■ "...красива и умна." ■ "Я легкомысленный человек." ■ «...гордая женщина!» ■ «Я стала ведьмой от горя и бедствий поразивших меня.»
ПОРТРЕТИСТИ <i>ОПИС ЗОВНІШНОСТІ</i>	
ПСИХОЛОГИ <i>ЯКОСТІ ЛЮДИНИ</i>	Доброта, розум, гордість, здатність на самопожертву, великодушність, справедливість.
ІСТОРИКИ <i>ЗВ'ЯЗОК З ПРОТОТИПОМ</i>	О. Шилівська: доля, риси характеру, відношення до роману. Гретхен з «Фауста» Гете (символ жертвовної жіночої любові)
СИМВОЛІСТИ <i>АСОЦІАЦІЇ З ...</i>	Червона троянда

СКУЛЬПТУРА

Воланд

АНАЛІТИКИ <i>вчинки</i>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Намагається довести існування Ісуса Христа; ■ Повертає рукопис Майстру; ■ Виступає третейським суддею; ■ Виконує доручення Ієшуа – нагороджує душі Майстра і Маргарити «вічним спокоєм».
КРИТИКИ <i>цитати з тексту</i>	<ul style="list-style-type: none"> ■ «Всесилен, всесилен!» ■ «...дух зла.» ■ «Мессир..» ■ «Я – спеціаліст по чёрной магии» ■ «Я – историк»
ПОРТРЕТИСТИ <i>опис зовнішності</i>	<p>«...росту... высокого. Что касается зубов, то с левой стороны у него – платиновые коронки, а с правой – золотые. Он был в дорогом сером костюме, в заграничных, в цвет костюма, туфлях. Серый берет он лихо заломил на ухо, под мышкой нёс трость с чёрным набалдашником в виде головы пуделя. По виду – лет сорока с лишним... Брюнет. Правый глаз чёрный, левый... зелёный. Брови чёрные, но одна выше другой. Словом – иностранец.»</p>
ПСИХОЛОГИ <i>якості</i>	<p>Надлюдські якості</p>
ІСТОРИКИ <i>зв'язок з прототипом</i>	<p>Попередник – Мефістофель. Нагадування про апокаліпсис. Представник нечистої сили (слов'янська демонологія).</p>
СИМВОЛІСТИ <i>асоціації з</i>	<p>Череп</p>